

MỘT SỐ TRÒ CHƠI LÀM QUEN VỚI CHỮ CÁI CHO TRẺ 5 – 6 TUỔI Ở TRƯỜNG MẦM NON CHUẨN BỊ VÀO LỚP 1 ĐÁP ỨNG CHƯƠNG TRÌNH GDPT NĂM 2018

Lê Thị Hồng¹, Nguyễn Thị Minh Phương¹

Tóm tắt: Trò chơi là hoạt động chủ đạo của trẻ trong trường mầm non. Trò chơi kích thích hứng thú học tập ở trẻ, phát triển khả năng tư duy, sáng tạo cho trẻ, tạo cho trẻ tâm lí học mà chơi, vui vẻ, thoải mái. Bài viết sau đây sẽ đề cập đến một số trò chơi cụ thể cho trẻ 5 – 6 tuổi làm quen với chữ cái ở trường mầm non. Thông qua các trò chơi sẽ giúp trẻ nhận biết và phát âm đúng âm của 29 chữ cái Tiếng Việt, hình thành cho trẻ các kĩ năng ban đầu về đọc - viết, tạo điều kiện cần thiết để chuẩn bị hành trang cho trẻ vào lớp 1, góp phần phát triển phẩm chất năng lực của người học theo định hướng Chương trình phổ thông 2018.

Từ khóa: trò chơi, làm quen chữ cái, trường mầm non

1. MỞ ĐẦU

Làm quen chữ cái (LQCC) là một nội dung bắt buộc được tổ chức thực hiện cho trẻ 5 - 6 tuổi ở trường mầm non. LQCC có tác dụng giúp trẻ nhận biết và phát âm chính xác các chữ cái ghi âm tiếng Việt; phân biệt được hai kiểu chữ cái in thường và viết thường; làm quen với cách ngồi, cách cầm bút, cách để vở khi tập tô chữ cái... Để hoàn thành tốt nhiệm vụ cho trẻ LQCC, giáo viên có thể sử dụng nhiều phương pháp khác nhau, trong đó có phương pháp sử dụng trò chơi để củng cố chữ cái cho trẻ. Vì vậy đưa ra được một số trò chơi cho trẻ 5 – 6 tuổi làm quen với chữ cái ở trường mầm non là hết sức quan trọng và cần thiết.

Sau khi rời trường mầm non, trẻ bước vào Giai đoạn giáo dục cơ bản (lớp 1 – lớp 9). Chương trình lớp 1 nằm trong cấp Giáo dục Tiểu học là bước ngoặt quan trọng đánh dấu sự thay đổi rõ nét về nhiều nhiệm vụ học tập buộc trẻ phải sẵn sàng tâm thế thích nghi. Việc phát triển các kĩ năng đọc – viết thông qua trò chơi LQCC có vai trò quan trọng để trẻ có nền tảng vững chắc bước vào lớp 1.

2. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Khái niệm trò chơi

Trong lịch sử phát triển của xã hội loài người và lịch sử phát triển trò chơi, các nhà Tâm lý học Xô viết trước đây đã cho rằng: “Trò chơi là một nghệ thuật xuất hiện sau lao

¹ Trường Cao đẳng Sư phạm Trung ương

động và là một hiện tượng mang tính chất xã hội, là phương tiện chuẩn bị cho trẻ làm quen với xã hội của người lớn”. Trong cuốn “Giáo dục học trẻ em, tập III, Nhà xuất bản Đại học Quốc gia Hà Nội – 1997” thì “Trò chơi là một hoạt động độc lập – tự do và tự nguyện của đứa trẻ”. Trong cuốn từ điển Tiếng Việt do trung tâm từ điển học xuất bản năm 2007 định nghĩa: “Trò chơi là hoạt động bày ra để vui chơi, giải trí”.

Theo TS Cao Đức Hải thì trò chơi là “một tổ hợp các cách thức, phương tiện, quy tắc để tạo ra một thực tại khác thường và cởi mở, đem đến cho người chơi sự thể hiện tự do theo những ước định nhằm đạt tới một hứng khởi tinh thần nào đó” [1].

Như vậy tổng hợp các định nghĩa trên có thể hiểu trò chơi là: *một hoạt động tự nhiên và cần thiết nhằm thoả mãn những nhu cầu giải trí đa dạng của con người.*

2.2. Thực trạng sử dụng các trò chơi cho trẻ 5–6 tuổi làm quen với chữ cái ở trường mầm non

Thực trạng tổ chức LQCC cho trẻ 5– 6 tuổi ở các trường mầm non nước ta hiện nay cho thấy: các nhà giáo dục đã nhận thức được tầm quan trọng của việc làm quen chữ cái cho trẻ 5–6 tuổi, nhận thức được vai trò của việc sử dụng trò chơi để giúp trẻ hình thành các biểu tượng về chữ cái; nhận ra tên chữ, nét chữ; biết cách phát âm chữ cái... Vì vậy, việc sử dụng trò chơi củng cố chữ cái được tổ chức rất phổ biến trong các hoạt động LQCC cho trẻ 5–6 tuổi ở trường mầm non và đạt được nhiều kết quả rất khả quan.

Tuy nhiên, việc sử dụng trò chơi để củng cố chữ cái cho trẻ vẫn còn tồn tại nhiều bất cập: vẫn còn một số giáo viên chưa biết cách tổ chức các trò chơi học tập cho trẻ 5–6 tuổi; chưa nắm vững mục đích của việc sử dụng trò chơi củng cố chữ cái cho trẻ; tổ chức trò chơi còn đơn điệu, ít sáng tạo; chuẩn bị quá nhiều đồ dùng nhưng hiệu quả nhận biết và phát âm chữ cái chưa cao... dẫn đến hiện tượng có nhiều trẻ học xong lớp mẫu giáo lớn vẫn chưa nhận biết hết mặt chữ cái, vì vậy việc học môn Tiếng Việt của trẻ ở lớp 1 bậc Tiểu học gặp không ít khó khăn. VD: Khi tổ chức trò chơi củng cố chữ cái thì giáo viên không biết tổ chức cho trẻ bao nhiêu trò chơi trong một giờ học là hợp lí. Không những thế, nhiều giáo viên còn không nắm vững cách chơi, luật chơi, số lần tổ chức chơi cho trẻ, lẫn lộn giữa cách chơi và luật chơi, không nắm được nguyên tắc động – tĩnh khi tổ chức trò chơi cho trẻ. Thậm chí có nhiều giáo viên khi trẻ tìm kết quả chưa đúng đã yêu cầu trẻ nhảy lò cò quanh lớp hoặc hát một bài theo yêu cầu của cô và các bạn... mà không cho trẻ đi tìm lại chữ cần ôn...

Vì vậy cần nghiên cứu bổ sung thêm nhiều trò chơi chữ cái dạy trẻ 5–6 tuổi nhận biết và phát âm chữ cái một cách đa dạng, hấp dẫn, đặc biệt phải có các trò chơi mang tính ứng dụng cao, gắn với cuộc sống thực tiễn để tạo ra các cơ hội cho trẻ được khám phá, tích cực suy nghĩ, giải quyết vấn đề.

2.3. Một số trò chơi cho trẻ 5–6 tuổi làm quen với chữ cái ở trường mầm non

2.3.1. Nguyên tắc thiết kế trò chơi cho trẻ 5–6 tuổi làm quen với chữ cái ở trường mầm non

Các nhà giáo dục học Xô viết xem trò chơi là phương tiện phát triển toàn diện nhất cho trẻ, bởi vì trong khi hướng dẫn trò chơi, cô giáo thông qua trò chơi tác động đến tất cả mọi mặt của cá nhân đứa trẻ: đến ý thức, tinh thần, ý chí, hành động của trẻ... và sử dụng trò chơi nhằm mục đích phát triển trí tuệ, đạo đức, thẩm mỹ và thể lực cho trẻ.

Nhưng trò chơi không chỉ là phương tiện giáo dục cho từng trẻ mà còn là hình thức tổ chức cuộc sống của trẻ ở trường mẫu giáo, là phương tiện hình thành “xã hội trẻ em”. Qua trò chơi, trẻ có thể tự thiết lập các mối quan hệ, biểu hiện tình thân ái và sự cảm thông lẫn nhau. Trong “xã hội trẻ em”, trẻ được thử sức hành động, là chủ thể tích cực cho nên cảm thấy thoải mái và tự tin vào bản thân mình. Chính vì vậy vui chơi là hoạt động chủ đạo của trẻ mẫu giáo.

Trò chơi của trẻ mẫu giáo rất đa dạng và phong phú về nội dung, tính chất cũng như cách tổ chức chơi. Trong giáo dục mầm non nước ta hiện nay, cách phân loại đang được sử dụng là vận dụng theo cách phân loại của các nhà giáo dục học Liên xô (cũ). Đó là trò chơi của trẻ mẫu giáo được phân chia thành 2 nhóm chính: nhóm trò chơi sáng tạo (Trò chơi đóng vai theo chủ đề, trò chơi xây dựng – lắp ghép, trò chơi đóng kịch), nhóm trò chơi có luật (Trò chơi học tập, trò chơi vận động). Ở đây chúng tôi đi sâu nghiên cứu những trò chơi học tập nhằm hình thành và củng cố biểu tượng chữ cái cho trẻ. Và trò chơi cho trẻ 5–6 tuổi làm quen với chữ cái cần đảm bảo các nguyên tắc sau:

- *Đảm bảo tính phù hợp*: Phù hợp đặc điểm nhận thức, mức độ phát triển khả năng nhận biết và phát âm chữ cái ở trẻ 5–6 tuổi; phù hợp sự phát triển tâm sinh lý của trẻ.

- *Đảm bảo tính sư phạm*: Hấp dẫn, thu hút được trẻ, tạo cho trẻ hứng thú trong khi chơi; kích thích nhu cầu chơi của trẻ; có ý nghĩa giải quyết vấn đề với trẻ.

- *Đảm bảo tính phổ biến* (có thể sử dụng trong điều kiện giáo dục của mỗi địa phương): Dễ sử dụng; Vật liệu đơn giản, dễ tìm.

- *Đảm bảo tính sáng tạo trong cách khai thác sử dụng*: Có thể sử dụng để dạy mới, củng cố, ôn luyện; có thể phát triển chơi ở nhiều mức độ; có thể chuyển sang các hình thức chơi khác, ở các chủ điểm khác không bị lặp lại, nhàm chán.

- *Đảm bảo tính phát triển*: Phù hợp với quá trình nhận biết và phát âm chữ cái ở trẻ 5–6 tuổi.

2.3.2. Nguyên tắc tổ chức trò chơi củng cố chữ cái cho trẻ 5–6 tuổi trong các hoạt động Dạy trẻ làm quen chữ cái ở trường mầm non

Trong hoạt động LCCC ở trường mầm non, khi tổ chức các trò chơi cần tuân theo các nguyên tắc sau:

- Giờ học phải tổ chức từ 2– 3 trò chơi (nếu trò chơi mới, khó, đòi hỏi nhiều thời gian thì chơi 2 trò).
- Giờ học phải có cả trò chơi động và trò chơi tĩnh.
- Trò chơi phải được sắp xếp một cách khoa học, hợp lí, dễ chơi trước, khó chơi sau. Giáo viên cố gắng tận dụng đồ dùng của trò chơi trước cho trò chơi sau (giáo viên hạn chế phát đồ dùng cho trẻ khi dạy học).
- Trò chơi phải đạt được cả 2 yêu cầu nhận biết và phát âm chữ cái.
- Trò chơi có thể theo chủ đề và tích hợp với các môn học khác.
- Đa dạng về nội dung để phát triển nhiều loại kĩ năng. Có sự tham gia của nhiều giác quan.
- Có trò chơi cá nhân, trò chơi theo nhóm nhỏ, nhóm lớn.
- Đặt tên hấp dẫn cho từng trò chơi (tên trò chơi mang tính hướng chơi), nói rõ cách chơi, luật chơi (nếu có luật), và cách tổ chức cho trẻ chơi.

2.3.3. Một số trò chơi cho trẻ 5–6 tuổi làm quen với chữ cái ở trường mầm non

Vì các trò chơi có nhiều mức độ khác nhau nên giáo viên có thể lựa chọn nội dung chơi phù hợp với trẻ của lớp mình, phù hợp với nội dung cần dạy cho trẻ trong mỗi bài. Chuẩn bị đồ chơi, nguyên vật liệu chơi an toàn, phù hợp và bố trí sắp xếp chỗ chơi thích hợp với từng trò chơi.

2.3.3.1. Trò chơi 1: Vòng tròn kì diệu

- *Chuẩn bị:* Giáo viên (GV) chuẩn bị một số vòng tròn trên sàn lớp học (số vòng tròn bằng số chữ cái sẽ ôn), trong mỗi vòng tròn có một chữ cái sẽ ôn. GV chuẩn bị cho mỗi trẻ một thẻ chữ cần ôn (ôn bao nhiêu chữ GV chia trẻ làm bấy nhiêu nhóm).

- *Cách chơi:* Trên sàn lớp GV đã chuẩn bị các vòng tròn, trên mỗi vòng tròn có một chữ cái sẽ ôn. Nhiệm vụ của trẻ là vừa đi vừa hát một bài hát (GV cho hát một bài hát phù hợp với lứa tuổi, phù hợp với chủ đề nếu có), khi có hiệu lệnh “Nhảy đúng ô chữ” của GV thì ai có thẻ chữ cái nào trên tay sẽ nhảy vào vòng tròn có chữ cái tương ứng trên sàn lớp.

- *Luật chơi:* Khi có hiệu lệnh của GV, trẻ mới được nhảy vào vòng tròn.

- *Tổ chức cho trẻ chơi:* GV cho trẻ chơi nhiều lần, những lần chơi sau GV cho các nhóm trẻ đổi thẻ chữ cho nhau. Nếu trẻ nào nhảy vào vòng tròn có chữ cái không đúng với chữ cái cầm trên tay, GV cho trẻ tìm về đúng vòng tròn của mình.

- *Kết thúc trò chơi:* GV nhận xét, chủ yếu động viên khen ngợi trẻ.

2.3.3.2. Trò chơi 2: Tìm chữ cái theo hiệu lệnh

- *Chuẩn bị:* GV chuẩn bị cho mỗi trẻ một rổ đồ chơi có các chữ cái cần ôn. Trẻ ngồi trong lớp, trên sàn lớp hoặc trên ghế theo đội hình chữ U. GV ngồi phía trên.

- *Cách chơi:* GV đã chuẩn bị cho mỗi bạn một rổ chữ cái, trong đó có các chữ sẽ ôn. GV cho trẻ để thẻ chữ trước mặt (cất rổ ra sau lưng). Nhiệm vụ của trẻ là khi yêu cầu tìm chữ cái nào, trẻ tìm chữ cái đó, giơ lên và phát âm to (GV chỉ cho trẻ tìm chữ cái cần ôn).

- *Luật chơi:* Khi có hiệu lệnh của GV trẻ mới được giơ chữ.

- *Tổ chức cho trẻ chơi:* GV tổ chức cho trẻ chơi nhiều lần theo 2 mức:

+ Mức 1: Cô nói tên chữ cái nào, trẻ tìm chữ cái đó giơ lên và phát âm to.

+ Mức 2: GV nói cấu tạo chữ cái nào, trẻ tìm chữ cái đó giơ lên và phát âm to.

(Nếu cuối năm học, GV cũng có thể cho chơi thêm mức 3: GV phát cho trẻ thêm một rổ có các nét chữ cần ôn. Khi yêu cầu ghép chữ nào, trẻ dùng các nét ghép lại thành chữ đó, GV kiểm tra rồi cho trẻ phát âm).

Trong lúc trẻ chơi, GV quan sát, xử lý tình huống nếu có. Nếu trẻ nào tìm sai cho trẻ tìm lại.

- *Kết thúc trò chơi:* GV nhận xét, chủ yếu động viên khen ngợi trẻ.

2.3.3.3. Trò chơi 3: Tìm chữ cái trong từ (Gắn nhanh, gắn đúng)

- *Chuẩn bị:* GV chuẩn bị các tờ Ao treo trên bảng (mỗi nhóm trẻ một tờ Ao). Trên mỗi tờ Ao có các từ (có thể tìm các từ theo chủ đề, số lượng từ sao cho không quá 10 chữ cái cần ôn). Trong mỗi từ có các chữ cái cần ôn. Dưới mỗi từ GV dán băng dính dính 2 mặt để trẻ gắn hoa không đè lên chữ. GV cũng chuẩn bị cho trẻ nhiều bông hoa nhỏ (hoặc các chấm tròn, ngôi sao, ông mặt trời...), chia trẻ thành các nhóm bằng nhau (tùy theo số lượng trẻ để chia 2 hoặc 3 nhóm). Trẻ đứng trong lớp theo các hàng dọc sau vạch xuất phát. GV đứng ở phía trên.

- *Cách chơi:* GV đã chuẩn bị cho mỗi đội một tờ Ao treo trên bảng. Trên mỗi tờ Ao có các từ..., trong các từ đó có các chữ cái cần ôn. GV chia trẻ thành các nhóm bằng nhau. GV cũng chuẩn bị sẵn cho mỗi đội một rổ hoa (chấm tròn, ngôi sao...). Nhiệm vụ của trẻ là lấy hoa (ngôi sao, chấm tròn...) của đội mình gắn dưới các chữ cái cần ôn có trong các từ. Thời gian chơi được tính bằng một bản nhạc. Kết thúc bản nhạc, đội nào gắn được nhiều hoa (chấm tròn, ngôi sao...) dưới chữ cái cần ôn hơn thì đội đó sẽ thắng.

- *Luật chơi:* Chơi theo luật tiếp sức. Trẻ đầu hàng lên gắn hoa (chấm tròn, ngôi sao...) dưới chữ cái cần ôn xong, trở về vỗ vào tay bạn tiếp theo thì bạn tiếp theo mới được lên gắn. Mỗi lần lên chỉ được gắn một bông hoa (ngôi sao, chấm tròn...) dưới một chữ cái sẽ ôn.

- *Tổ chức cho trẻ chơi:* GV tổ chức cho trẻ chơi một lần. Trong lúc trẻ chơi, GV quan sát, xử lý tình huống nếu có.

- *Kết thúc trò chơi:* GV và trẻ cùng kiểm tra, đếm kết quả của từng đội rồi cho trẻ phát âm lại chữ cái đã ôn. Cuối cùng GV nhận xét, chủ yếu động viên khen ngợi trẻ.

2.3.3.4. Trò chơi 4: Nói chữ

- *Chuẩn bị:* Cô chuẩn bị các tờ Ao treo trên bảng (mỗi nhóm trẻ một tờ Ao). Trên mỗi tờ Ao có các từ (có thể tìm các từ theo chủ đề). Trong mỗi từ có các chữ cái cần ôn. Ở giữa là các chữ cần ôn in đậm. GV chia trẻ thành các nhóm bằng nhau (tùy theo số lượng trẻ để chia 2 hoặc 3 nhóm). GV cũng chuẩn bị cho mỗi nhóm trẻ một bút dạ. Trẻ đứng (hoặc ngồi) trong lớp theo các hàng dọc sau vạch xuất phát (hoặc ngồi quanh bàn trong lớp). GV đứng ở phía trên.

- *Cách chơi:* GV đã chuẩn bị cho mỗi đội một tờ Ao treo trên bảng. Trên mỗi tờ Ao có các từ..., trong các từ đó có các chữ cái cần ôn. Ở giữa có chữ cần ôn in đậm. GV chia trẻ thành các nhóm bằng nhau. GV cũng chuẩn bị sẵn cho mỗi đội một chiếc bút dạ. Nhiệm vụ của trẻ là dùng bút dạ nối các chữ cái cần ôn có trong từ với các chữ cái cần ôn in đậm ở giữa. Thời gian chơi được tính bằng một bản nhạc. Kết thúc bản nhạc, đội nào nối được nhiều chữ cái cần ôn hơn thì đội đó sẽ thắng.

+ *Luật chơi:* Chơi theo luật tiếp sức. Trẻ đầu hàng lên nối xong, trở về đưa bút cho bạn tiếp theo thì bạn tiếp theo mới được lên nối. Mỗi lần lên chỉ được nối một chữ cái sẽ ôn.

- *Tổ chức cho trẻ chơi:* GV tổ chức cho trẻ chơi một lần. Trong lúc trẻ chơi, GV quan sát, xử lý tình huống nếu có.

- *Kết thúc trò chơi:* GV và trẻ cùng kiểm tra, đếm kết quả của từng đội rồi cho trẻ phát âm lại chữ cái đã ôn. Cuối cùng GV nhận xét, chủ yếu động viên khen ngợi trẻ.

2.3.3.5. Trò chơi 5: Bù chữ còn thiếu

- *Chuẩn bị:* GV chuẩn bị các từ đầy đủ có chữ cần ôn và các từ còn thiếu chữ cần ôn ở phía dưới (ví dụ: Từ đầy đủ “con gà” phía trên và từ còn thiếu: “con ...à” phía dưới) trên các tờ Ao treo trên bảng (mỗi nhóm trẻ một tờ Ao; có thể tìm các từ theo chủ đề, số từ sao cho không quá 10 chữ cái sẽ ôn). Ở những dấu... có gắn băng dính 2 mặt. GV chia trẻ thành các nhóm bằng nhau (tùy theo số lượng trẻ để chia 2 hoặc 3 nhóm) và chuẩn bị cho mỗi nhóm trẻ các thẻ chữ cần ôn (thẻ chữ rời). Trẻ đứng trong lớp theo các hàng dọc sau vạch xuất phát. GV đứng ở phía trên.

- *Cách chơi:* GV đã chuẩn bị cho mỗi đội một tờ Ao treo trên bảng. Trên mỗi tờ Ao có các từ đầy đủ chứa chữ cần ôn phía trên và các từ còn thiếu chữ cần ôn phía dưới. GV chia trẻ thành các nhóm bằng nhau. GV cũng chuẩn bị sẵn cho mỗi đội một rổ có các chữ cái cần ôn. Nhiệm vụ của trẻ là quan sát xem từ phía dưới thiếu chữ cái nào thì tìm chữ cái đó gắn vào chỗ trống sao cho giống với từ đầy đủ phía trên. Thời gian chơi được tính bằng một bản nhạc. Kết thúc bản nhạc, đội nào gắn được nhiều chữ cái cần ôn hơn thì đội đó sẽ thắng.

- *Luật chơi:* Chơi theo luật tiếp sức. Trẻ đầu hàng lên gắn xong, trở về vỗ vào tay bạn tiếp theo thì bạn tiếp theo mới được lên gắn. Mỗi lần lên chỉ được gắn một chữ cái sẽ ôn.

- *Tổ chức cho trẻ chơi:* GV tổ chức cho trẻ chơi một lần. Trong lúc trẻ chơi, GV quan sát, xử lý tình huống nếu có.

- *Kết thúc trò chơi:* GV và trẻ cùng kiểm tra, đếm kết quả của từng đội rồi cho trẻ phát âm lại chữ cái đã ôn. Cuối cùng GV nhận xét, chủ yếu động viên khen ngợi trẻ.

2.3.3.6. Trò chơi 6: Xếp hạt theo hình dạng chữ cái. (Nặn chữ cái, Uốn chữ cái...)

- *Chuẩn bị:* GV chuẩn bị cho mỗi trẻ một rổ hạt hạt (một hộp đất nặn, một rổ dây điện mềm...). Trẻ ngồi trong lớp trên sàn nhà theo đội hình chữ u (trẻ có thể ngồi trên ghế, quanh bàn theo các nhóm). Cô ngồi ở phía trên.

- *Cách chơi:* GV đã chuẩn bị cho mỗi bạn (mỗi nhóm trẻ) một rổ hạt hạt (một hộp đất nặn, một rổ dây điện mềm...). Nhiệm vụ của trẻ là dùng hạt hạt (đất nặn, dây điện...) xếp (nặn, uốn...) thành chữ cái cần ôn.

- *Luật chơi:* Khi có hiệu lệnh của cô trẻ mới bắt đầu xếp (nặn, uốn...).

- *Chơi mẫu:* GV xếp (nặn, uốn...) chữ cần ôn một lần cho trẻ hiểu cách chơi (khi xếp mẫu GV nói rõ cho trẻ hiểu cách xếp...từng chữ, xếp ...nét nào trước, xếp... nét nào sau).

- *Tổ chức cho trẻ chơi :* GV tổ chức cho trẻ chơi một lần. Trong lúc trẻ chơi GV quan sát, hướng dẫn những trẻ chưa biết xếp (nặn, uốn...).

- *Kết thúc trò chơi:* GV đến từng trẻ kiểm tra kết quả và cho trẻ phát âm lại chữ vừa xếp (nặn, uốn...). Cuối cùng GV nhận xét, chủ yếu động viên khen ngợi trẻ.

Những trò chơi trên có mục đích củng cố kỹ năng nhận biết và phát âm chữ cái cho trẻ 5–6 tuổi trong hoạt động LQCC ở trường mầm non. Trong các trò chơi có trò chơi dễ, có trò chơi khó, có trò chơi động, có trò chơi tĩnh, có các trò chơi gợi ý tích hợp chủ đề và các môn học khác...Giáo viên chỉ cần dựa vào đó sáng tạo thêm cho phù hợp với trẻ của lớp mình. Khi tổ chức cho trẻ chơi phải đảm bảo tính tự do, thoải mái, không gò bó, áp đặt... sao cho trẻ đến với trò chơi hoàn toàn tự nguyện, hào hứng, thực sự nhập vào trò chơi. Có như thế trẻ mới chơi hết mình và mới phát huy được hết tác dụng tích cực, sáng tạo của trò chơi.

Chương trình GDPT 2018 hướng đến phát triển 5 phẩm chất và 10 năng lực cụ thể. Năm phẩm chất cơ bản cần phát triển cho học sinh là: Yêu nước; Nhân ái; Chăm chỉ; Trung thực và Trách nhiệm; *Mười năng lực cốt lõi cần rèn luyện cho học sinh gồm: Năng lực tự chủ và tự học; Năng lực giao tiếp và hợp tác; Năng lực giải quyết vấn đề và sáng tạo; Năng lực ngôn ngữ; Năng lực toán học; Năng lực khoa học; Năng lực công nghệ; Năng lực tin học; Năng lực thẩm mỹ; Năng lực thể chất.*

Có thể thấy, qua trò chơi LQCC, chúng ta đã bước đầu giúp trẻ hình thành phẩm chất yêu nước (yêu chữ Tiếng Việt), sự trách nhiệm, trung thực và lòng nhân ái; Chúng ta cũng bước đầu phát triển các năng lực thẩm mỹ, thể chất, năng lực *giao tiếp và hợp tác*, năng lực giải quyết vấn đề và sáng tạo, năng lực ngôn ngữ, năng lực toán học. Đây là cơ sở thuận lợi, làm nền tảng để mỗi trẻ tiếp tục bồi dưỡng và phát huy ở các giai đoạn học tập sau.

3. KẾT LUẬN

Trò chơi là phương tiện phát triển toàn diện cho trẻ: trẻ phải suy nghĩ, vận dụng tri thức của mình đã có để giải quyết nhiệm vụ học tập chứa đựng trong nội dung chơi, ngoài ra còn góp phần phát triển các quá trình tâm lý nhận thức như: cảm giác, tri giác, tư duy, trí nhớ, trí tưởng tượng và ngôn ngữ cho trẻ. Trên đây là một số trò chơi cho trẻ 5–6 tuổi làm quen với chữ cái ở trường mầm non. Hi vọng rằng, từ những trò chơi cụ thể trên, các giáo viên sẽ sáng tạo thêm được nhiều trò chơi mới, từ đó tạo tiền đề cho việc hình thành khả năng đọc viết cho trẻ 5–6 tuổi, giúp trẻ bước vào lớp 1 có đủ tiềm lực học tốt các môn học và tự tin hơn ở lớp đầu Tiểu học, phát huy tốt các phẩm chất, năng lực mà Chương trình phổ thông 2018 đặt ra.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Cao Đức Hải, *Bàn về khái niệm trò chơi*, tạp chí Nghiên cứu Văn hoá, số 7 – tháng 3 – 2014.
2. Nguyễn Xuân Khoa, *Phương pháp phát triển ngôn ngữ cho trẻ mẫu giáo* - NXBĐHQG Hà Nội, 1999.
3. Đặng Thu Quỳnh (2005), *Trò chơi với chữ cái và phát triển ngôn ngữ*, NXB Giáo dục.
4. Nguyễn ánh Tuyết (2000), *Trò chơi trẻ em*, NXB Phụ nữ, Hà Nội.
5. Đinh Hồng Thái (2011), *Giáo trình phát triển ngôn ngữ tuổi mầm non*, NXB Đại học Sư phạm.

SOME ALPHABET INTRODUCTION GAMES FOR 5-6-YEAR-OLD CHILDREN IN PRESCHOOL PREPARING FOR GRADE 1 TO MEET THE 2018 EDUCATION PROGRAM STANDARDS

Le Thi Hong, Nguyen Thi Minh Phuong

Abstract: Games are the main activities for children in kindergarten. They stimulate children's interest in learning, develop their cognitive and creative abilities, creating a psychological environment for joyful, comfortable learning. This article will gather and present specific games for 5-6-year-olds to familiarize them with the alphabet in kindergarten. Through these games, children will recognize and correctly pronounce the sounds of the 29 Vietnamese alphabet letters, establishing their initial reading and writing skills. This provides necessary preparation for their journey to first grade, contributing to the development of students' competencies as per the 2018 General Education Program.

Keywords: Games, children, kindergarten, familiarize, alphabet

(Ngày Tòa soạn nhận được bài: 12-01-2024; ngày phản biện đánh giá: 19-02-2024; ngày chấp nhận đăng: 25-3-2024)